

DOCENT: Lluís Riudor i Gorgas

CODI DE L'ASSIGNATURA: 2102

TITOL DE L'ASSIGNATURA: Geografia Regional

PLA: Antic

CICLE: Primer

CURS: 1992-93

PERIODICITAT: Anual

OBJECTIU DE L'ASSIGNATURA:

Proporcionar alguns elements que permetin conéixer i entendre l'espai europeu en la seva diversitat i l'origen de les tensions que existeixen en l'actualitat en algunes regions europees.

Si bé l'assignatura pretén fer referència a l'Europa de l'Atlàntic als Urals i del Cap Nord a Tarifa, es posarà un èmfasi especial en l'Europa Comunitària i en els processos d'unitat europea així com, en alguns apartats, en els conflictes sorgits en els darrers anys a Europa Central i de l'Est.

PROGRAMA: Vegeu Programa

BIBLIOGRAFIA RECOMANADA: Vegeu Bibliografia

CRITERIS, MODALITATS D'AVALUACIO:

L'avaluació es basarà en:

- 1) Dos exàmens que tindran lloc a mitjans i a finals del curs, en les dates previstes per la Facultat.
- 2) Una recensió d'una obra que tracti d'algun aspecte relacionat amb el programa del curs.
- 3) Una ressenya d'un mínim de 2-3 articles que tractin de diferents temes relacionats entre ells.
- 4) Pràctiques de curs fetes en part en horari lectiu.

Els dos exàmens suposaran el 60% de la nota final. La recensió, les ressenyes i els treballs pràctics representaran el 40% restant i no es podrà aprovar el curs si no s'entreguen en les dates que s'indiquin.

PROGRAMA

1. Introducció. Quina Europa?: Europa Occidental, Europa Mediterrània, Europa Central, Europa de l'Est, Europa Comunitària ...
2. El marc històric. De Sarajevo a Sarajevo passant per Yalta.
3. El marc ambiental i les grans regions fisiogràfiques.
4. Els europeus. La població i els pobles d'Europa.
5. Els recursos energètics i minaires.
6. Els espais industrials tradicionals i llur reestructuració.
7. El món rural. Regions i sistemes agraris.
8. El sector de serveis i la terciarització de l'economia.
9. Els transports i les comunicacions.
10. L'Europa dels ciutadans i les ciutats d'Europa.
11. El medi ambient i l'Europa verda.
12. Els desequilibris territorials i els contrastos regionals.
13. La construcció de l'Europa Comunitària de Roma a Maastricht.
14. França a la cruïlla de l'Europa comunitària.
15. Els conflictes territorials a l'Europa Central i de l'Est.

El nombre de sessions que es dedicaran a cadascun d'aquests temes pot variar d'acord amb llur importància o complexitat.

BIBLIOGRAFIA GENERAL

ABEJON,M. et al. (1986), *La Europa de los Doce*, Barcelona, Salvat

ASCON,R., COMES,P., ESTALELLA,H. i ZUMIN,L. (1991), *Geografia Universal*, vol. 3: *Europa I*, Barcelona, Editorial 92

ASCON,R., COMES,P., ESTALELLA,H. i ZUMIN,L. (1992), *Geografia Universal*, vol. 4: *Europa II*, Barcelona, Editorial 92

BALABANIAN,O., BOUET,G., DESLONDRES,O. i LERAT,S. (1991), *Les états méditerranéens de la CEE. Espagne, Grèce, Italie, Portugal*, París, Masson, col. Géographie

BEAUJEU-GARNIER,J. et al. (1982), *L'Europe du Nord-Ouest; îles Britanniques et pays nordiques*, París, SEDES

BENICHI,R. i NOUSCHI,M. (dirs.) (1990), *Le livre de l'Europe: atlas géopolitique*, París, Stock i Édition no. 1

BERNARDI,R. (1989), "Europa 1992. Considerazioni sulle dinamiche economiche e territoriali", *Rivista Geografica Italiana*, 1, pp. 67-72

BERTHAUD,C. (1991), *Le Marché Commun des origines à nos jours*, París, Masson

BRETON,R. (1991), "Les discordances entre frontières politiques et limites d'aires linguistiques dans la Communauté Européenne", *Revue Géographique de l'Est*, XXXI, 2, pp. 99-104

BRUNET,R. (dir.) (1990), *Géographie Universelle*, vol.: *France, Europe du Sud*, París, Hachette i RECLUS

Bulletin de la Société Géographique de Liège (1988), núm. 24, monogràfic "Belgium. A Geographical introduction to its regional diversity and its human richness"

CABASSE,J. (1991), "Géopolitique et régions d'Europe", *L'Information Géographique*, 55, 3, pp. 89-98

CABOURET,M. (1990), *La CEE méditerranéenne*, París, SEDES

- CARALP,R. (1989), "Réflexions pour une géographie des trains à grande vitesse", *Revue Géographique de l'Est*, XXIX, 3-4, pp. 227-237
- CARROUÉ,L. (1991a), "La Bavière: un nouveau centre de gravité pour les industries européennes de haute technologie", *Revue Géographique de l'Est*, XXXI, 1, pp. 27-41
- CARROUÉ,L. (1991b), "Allemagne. Le complexe militaro-industriel dans les mutations des équilibres régionaux", *L'Information Géographique*, 55, 2, pp. 49-56
- CASTELLS,M. (1992), *La nueva revolución rusa*, Madrid, Sistema
- CEFI (Centre d'Économie et de Finances Internationales) (1992), *La Méditerranée économique*, París, Economica
- CENSIS (Centro Studi Investimenti Sociali) (1991), *L'Europa del sociale*, Roma, CENSIS i Franco Angeli
- CHESHIRE,P. (1988), "Regiones urbanas y regiones rurales en la Comunidad Europea. La evolución de las ventajas de tipo espacial", *Estudios Territoriales*, 26, pp. 81-102
- CHRISTIANS,Ch. (1991), "Aménagement et développement de L'Euregio Meuse-Rhin-Liège-Maastricht-Aix-la-Chapelle-Hasselt: voeu, espoir ou réalité européenne?", *Revue Géographique de l'Est*, XXXI, 2, pp. 105-112
- CLOUT,H., BLACKSELL,M., KING,R. i PINDER,D.(1991), *Western Europe: geographical perspectives*, Harlow, Longman
- CLOZIER,R. (1984), *Géographie de la France*, Paris, P.U.F., Que Sais-je?
- COMPANY,F.J., VILARMAU,J.M. i CERVANTES,A. (1992), *Eurodiccionari*, Barcelona, Generalitat de Catalunya
- CORI,B. i GASPERONI,R. (1987), *Le grandi unità regionali dell'Europa*, Milà, Franco Angeli
- DATAR (1991), *En Europe, des villes en réseaux*, París, La Documentation Française

DAVENPORT,M. i PAGE,S. (1991), *Europe: 1992 and the Developing World*, Londres, Overseas Development Institute

DÉZERT,B. (1989), "Transport combiné et ferroutage sur les grands axes européens", *Bulletin de l'Association des Géographes Français*, 2, pp. 135-141

DUROSELLE,J.-B. (1990), *Historia de los europeos*, Madrid, Aguilar

Eurogéo (diferents anys), Commision of the European Communities

Eurostat (diferents anys), Luxemburg, Oficina Estadística de las Comunidades Europeas, publicacions estadístiques sobre diferents temes

FROMENT,R. i LERAT,S. (1989), *La France à l'aube des années 90*. Tome 1: *Les fondements géographiques, la population, l'énergie*, Montreuil, Bréal

FROMENT,R. i LERAT,S. (1989), *La France au milieu des années 80*, Tome 2: *Fondements et politiques économiques, économie et territoire*, Montreuil, Bréal

FROMENT,R. i LERAT,S. (1989), *La France à l'aube des années 90*. Tome 3: *L'agriculture et l'industrie*, Montreuil, Bréal

Geography (1990), núm. 328, vol. 75, 3, dossier sobre "The changing face of Eastern Europe and the Soviet Union", pp. 239-277

GRIMES,S. (1992), "Ireland: the challenge of Development in the European Periphery", *Geography*, 334, vol.77, 1, pp. 22-32

GROCHOLSKA,J. (1991), "Política territorial en Polonia. Especial referencia a Varsovia", *Estudios Territoriales*, 35, pp. 71-80

GROSSE,M. (1991), "La taille des exploitations agricoles dans la CEE", *L'Information Géographique*, 55, 4, pp.133-143

HASEK,J. (1980), *El buen soldado Schweik*, L'Havana, Ed. Arte y Literatura, ed. original 1920

Hérodote (1991), número 63, monogràfic "Balkans & balkanisation"

Hérodote (1992), número 64, monogràfic "Cela s'appelait l'URSS, et après..."

ILBERRY,B.W. (1990), *Western Europe. A Systematic Human Geography*, Oxford, Oxford University Press

JOANON,M. i TIRONE,L. (1990), "La Méditerranée dans ses états", *Méditerranée*, 70, 1-2, pp. 3-72 (número monogràfic; atlas dels països mediterranis)

JONES,E.L. (1991), *El milagro europeo. Entorno, economía y geopolítica en la historia de Europa y Asia*, Madrid, Alianza Editorial

JONES,P.N. (1991), "The French Census 1990: the Southward drift continues", *Geography*, 333, vol. 76, 4, pp. 358-361

KEEBLE,D. (1989), "Core-periphery disparities, recession and the new regional dynamisms in the European Community", *Geography*, 322, vol. 74, 1, pp. 1-11

KING,R. (1992), "Italy: from sick man to rich man of Europe", *Geography*, 335, vol. 77, 2, pp. 153-169

KRAÜS,K. (1991), *Los últimos días de la Humanidad*, Barcelona, Tusquets, text original de 1922

LABASSE,J. (1991), "Géopolitique et régions d'Europe", *L'Information Géographique*, 55, 3, pp. 89-98

LACKO,L. i ÖBERT,J. (1991), "La política territorial de Hungría", *Estudios Territoriales*, 36, pp. 183-214

LAFONT,R. (1991), *Nosaltres, el poble europeu*, Barcelona, Edicions 62

LEBEAU,R. (1989), *L'Allemagne Fédérale: Géographie économique*, París, Masson, col. Géographie

LEBEAU,R. (1991), "L'Allemagne, puissance économique aujourd'hui et demain", *Revue Géographique de l'Est*, XXXI, 1, pp. 9-25

LIEUTAUD,J., COULET,L. i DRAIN,M. (1991), "Marseille: déclin ou nouveau dynamisme?", *L'Information Géographique*, 55, 2, pp. 57-70

- LIZZA,G. (1991), *Integrazione e regionalizzazione nella CEE*, Milà,
Franco Angeli
- LOROT,P. (1991), *Les Pays Baltes*, París, Presses Universitaires de
France, col. Que Sais-je?, núm. 2584
- MAGRIS,C. (1987), *El Danubio*, Barcelona, Anagrama
- MAMMARELLA,G. (1990), *Historia de la Europa contemporánea 1945-1990*, Barcelona, Ariel
- MASSER,I., SVIDÉN,O. i WEGENER,M. (1992), *The geography of Europe's futures*, Londres, Belhaven Press
- MENDEZ,R. i MOLINERO,F. (1991), *Espacios y sociedades. Introducción a la geografía regional del mundo*, Barcelona, Ariel
- MINISTERIO DE ECONOMIA Y HACIENDA (1990), *Política regional en la Europa de los 90*, Madrid, Ministerio de Economía y Hacienda, Secretaría de Estado de Hacienda
- MINSHULL,G.N. (1990), *The New Europe into the 1990s*, Londres, Hodder & Stoughton
- MURPHY,A.B. (1991), "The emerging Europe of the 1990's", *The Geographical Review*, 81, 1, pp. 1-17
- NAYLON,J. (1992), "Ascent and decline in the Spanish regional system", *Geography*, 334, vol. 77, 1, pp. 46-62
- NOIN,D. (1989), *L'espace français*, París, Colin
- OFICINA ESTADISTICA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS-EUROSTAT (1991), *Retrato social de Europa*, Luxemburg, Oficina de Publicaciones Oficiales de las Comunidades Europeas
- PECK,F. (1990), "Japanese industrial investment in the U.K.", *Geography*, 329, vol. 75, 4, pp. 351-357
- PINCHEMEL,Ph. (1984), *La France*, París, Colin, 2 vols.
- PINDER,D. (ed.) (1990), *Western Europe: Challenge and change*, Londres, Belhaven Press

PIVETEAU,J.-L. (1990-91), "La Suisse et l'Europe", *L'Espace Géographique*, XIX-XX, 1, pp. 71-78

PLASSERAUD,Y. (1991), *Pays Baltes*, París, Autrement

Population & Sociétés (199), núm. 250, monogràfic sobre "Actualité démographique européenne"

RECOLONS,L1. (1987), *Regions d'Europa. Població i territori de l'Atlàntic als Urals*, Barcelona, Fundació Jaume Bofill i La Magrana

Revue Européenne des Migrations Internationales (1991), vol.7, núm. 2, monogràfic sobre "L'Europe de l'Est, la Communauté et les migrations"

REY,V. (1990-91), "Après l'Europe de l'Est?", *L'Espace Géographique*, XIX-XX, 1, pp. 79-90

RODWIN,L1. i SAZANAMI,H. (eds.) (1991), *Industrial and Regional Economic Transformation. The experience of Western Europe*, Londres, Harper Collins Academic

ROTH,J. (1989), *La marcha de Radetzky*, Barcelona, EDHASA, ed. original 1932

ROTH,J. (1991), *La cripta de los capuchinos*, Barcelona, Sirmio, ed. original 1938

SANDERS,L. (1990-91), "L'Europe s'arrête-t-elle à la Baltique? La Suède face à la Communauté Européenne", *L'Espace Géographique*, XIX-XX, 2, pp.97-104

SCARGILL,I. (1991), "Regional inequality in France: persistence and change", *Geography*, 333, vol. 76, 4, pp.343-357

SCOTT,A.J. (1988), "Flexible accumulation and regional development: the rise of new industrial spaces in North America and Western Europe", *International Journal of Urban and Regional Research*, 12, pp. 171-186

SELLIER,A. i SELLIER,J. (1991), *Atlas des peuples d'Europe Centrale*, París, La Découverte

SHETTER,W.Z. (1987), *The Netherlands in Perspective*, Leiden, Martinus Nijhoff

THOMAS,P. (1990), "Belgium's North-South divide and the Wallon regional problem", *Geography*, 326, vol. 75, 1, pp. 36-50

TUR,J.-J. (1991), "La sidérurgie française à dix ans de l'an 2.000 (suite et fin)", *L'Information géographique*, 55, 1, pp. 11-24

VARLET,J. (1989), "TGV européens et espaces de relations ferroviaires", *Revue Géographique de l'Est*, XXIX, 3-4, pp. 239-249

WACKERMANN, (1989), "Transports et comportements . Une problématique en espace multinational. Le cas du Rhin supérieur méridional", *Revue Géographique de l'Est*, XXIX, 3-4, pp. 187-204

WALLACE,W. (1992), *Le trasformazioni dell'Europa Occidentale*, Bolònia, Il Mulino (ed. original anglesa 1990)

WAJSBROT,C. i REICHMANN,S. (1991), *Europe Centrale*, París, Autrement

WEESER,J. Van (1988), "Regional and urban development in the Netherlands: the retreat of government", *Geography*, 319, vol. 73, 2, pp. 97-104

WILLIAMS,A.M. (1987), *Western European Economy. A geography of post-war development*, Londres, Hutchinson

WITTLIN,J. (1990), *La sal de la tierra*, Barcelona, Muchnik, ed. original 1935

WOLKOWITSCH,M. (1991), "Les industries de l'aire métropolitaine marseillaise en 1989 et leur avenir", *Méditerranée*, 73, 2-3, pp. 21-38